

ከጭፍን ጥላቻ ይጠብቀን

ሙፍቲ - ከአዳማ

ከማይጨበጥ ባዶ ትንታኔ ተነስተው እንዲህ ነው እንዲያ ነው ብለው ለመደምደም ይቻላል። ረጋ ብለው ሁለቴና ከዚያ በላይ አስበው ከመወሰን ይልቅ በስሜታዊነት ቆዝመው ፈረሱን ለመጋለብ ይዋከባሉ ወይዘሪቷ - ወይዘሮዋ።

በተለይ ርዕሰ ጉዳዮች ዙሪያ የሚሰነዘሩትን አስተያየቶች ለማንበብ እድሉን አግኝቻለሁ። ገሚሱ ውኃ የማይቋጥር፤ የተወሰነው ነጥብ ሚዛን የማይደፋ ቢሆንም ችላ ብዬ ማለፉን አላስቻለኝምና ልሞግታቸው ፈቀድሁ ወይዘሪቷን - ወይዘሮዋን።

ነገሩ እንዲህ ነው። የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ የሕዝብ እንባ ጠባቂ ተቋም ባለፈው ወር አጋማሽ በአዳማ ከተማ ለሁለት ቀናት የቆየ የምክክር አውደ ጥናት አሰናድቶ ኖሯል።

የአዲስ ፕሬስ ጋዜጣ ፀሐፊ ነኝ ያሉ ርዕዮተ አለሙ የዚህ ምክክር መድረክ ተሳታፊ ነበሩና በአገራችን መልካም አስተዳደር ይሰፍን ዘንድ የድርሻቸውን ሊወጡ መነሳሳታቸውን በሚገልፅ ሁኔታ ጽሁፍ ማዘጋጀታቸውን ነግረውናል - በጀ።

ሰኔ 26 ቀን 2002 ዓ.ም ለንባብ በበቃው አዲስ ፕሬስ ጋዜጣ ላይ ፀሀፊዋ «የኢህአዴግ ሥርዓትና መልካም አስተዳደር ሆድና ጀርባ» በሚል ርዕስ የፃፉት መጣጥፍ ለመሆኑ እንዴት ይቃኛል፤ ምን የተሸረበ ድብቅ ፖለቲካዊ አንደምታስ አለው?

ፀሀፊዋ ራሳቸው ጠያቂ ራሳቸው ምላሽ ሰጪ፤ ራሳቸው ገምጋሚ ራሳቸው ደረጃ አውጪ ለመሆን ሲታትሩም ታዝቤያቸዋለሁ - እስቲ ወደ ነጥቡ እንግባ።

የምክክር መድረኩ ዋነኛ መነጋገሪያ ርዕስ «መልካም አስተዳደርን ከማስፈን አንፃር የመገናኛ ብዙሀን ሚና» የሚል ነበር። በቅድሚያ በጋራ የሚያግባባንን «የመልካም አስተዳደር» ቃል ፍቺን ልጥቀስ።

«መልካም አስተዳደር ከወዲሁ ሊተነበይ በሚችልና በነጠረ ፖሊሲ አወጣጥ የተካነ እንዲሁም በሙያዊ ስነ-ምግባር የሚታገዝና በሚወስዳቸው እርምጃዎች ተጠያቂ ሊሆን የሚችል መንግሥትና በመንግሥታዊ ጉዳዮችም በንቃት የሚሳተፍ ኅብረተሰብ ያለበት ሆኖ፤ ሁሉም አካላት በህግ የበላይነት የሚያምኑ ሆነው የሚንቀሳቀሱበት ሥርዓት ነው» ይለናል የዓለም ባንክ ለቃሉ ተገቢውን ፍቺ ሲሰጥ።

ፀሀፊዋ በዚህ ሰፊና ጥልቅ ትርጓሜን ከሚይዝ ፅንሰ ሀሳብ ጥቂት አቃቂዎችን ነቅሶ በማውጣት አገራችን የምትገኝበት ሁኔታ ይህ ነው በማለት በድፍረት ለመደምደም ይነሳሳሉ።

በዴሞክራሲያዊ ሥርዓት ግንባታ ሂደታቸው ረዥም ዓመታትን አሳልፈዋል የሚባሉቱ ምዕራባዊያን እንኳን መልካም አስተዳደር የሚነካካቸውን ጉዳዮች አንድም ሳያስቀሩ በፍፁማዊነት አሳክተናል ብለው አፋቸውን ሞልተው ለመናገር አይደፍሩም። ካልሆነማ ያለአዋቂ ደፋር መሆንን ይጠይቃል።

የዴሞክራሲያዊ ሥርዓት ግንባታን ከጀመረች ገና ሁለት አሥርት ዓመታትን ያልደፈነችውን ኢትዮጵያ ለመልካም አስተዳደር አልታደለችም ብሎ መፈረጅን ምን አመጣው?

«ንጉስ አይከሰስ፤ ሰማይ አይታረስ» የሚለውን ዘመን ያለፈበትን አባባል ለፅዑት ማጠናከሪያነት ሲባል መጠቀሙስ ለምን አስፈልጎ ይሆን? በአንድ ሌት ዴሞክራሲያዊ ሥርዓት ተገንብቶ፤ በአንድ ሌት ሰብዓዊ ልማት

የሚነካካቸው መብትና ጥቅሞች ተሟልተው ይገኙ ይመስል የኢህአዴግ ሥርዓት ከመልካም አስተዳደር ጋር ሆድና ጀርባ ሆኗል ብሎ በጭፍን መደምደም ከጥላቻ ውጪ ሌላ ምንም ትርጓሜ ሊያሰጥ የሚችል ሆኖ አላገኘሁትም፡፡

ኢህአዴግ ባለፉት ዓመታት በኢትዮጵያ ዲሞክራሲያዊ ሥርዓት ተገንብቶ የሰብአዊ ልማት ጥያቄዎች ደረጃ በደረጃ እየተፈቱ ምላሽ የሚሰጥበት አገር እንድትሆን የከወነው አንዳች በጎ ነገር የለም ብሎ ወገብን ይዞ መከራከር የጤና ሆኖ አላገኘሁትም፡፡

በእነዚህ ዓመታት አጠቃላይ የሕዝቡን ኑሮ ለማሻሻል፣ መልካም አስተዳደርን ለማስፈን፣ የፍትህ ሥርዓቱን ለማጎልበት፣ የሕዝቦችን የመደራጀት፣ ሃሳብን በነፃነት የመግለፅ መብቶች እንዲረጋገጡ ለማስቻል አያሌ መልካም ጥረቶች ተከውነው ሳለ ምነው ይህን አያሞካሹ?

ዛሬ በኢትዮጵያ ከዚህ ቀደም አይሞክራ የነበረው በትረ ሥልጣንን ከሕዝብ በሚገኝ ድምፅ የመቆናጠጥ ሂደት እውን እየሆነ ስለመምጣቱ ጉዳይ እውነታ ላለመቀበል «ዓይኔን ግንባር ያድርገው» ብሎ መሞገት ጤነኝነት ሆኖ አላገኘሁትም፡፡

ሌላው ቢቀር ዛሬ ሕዝቦች ራሳቸውን ማስተዳደር፣ በቋንቋቸው መማር፣ ባህልና ወጋቸውን ሳይሸማቀቁ ማጎልበት የቻሉባት ኢትዮጵያ መፈጠሯን ፀሀፊዋ ይክዱታል ብዬ ለመቀበል ይከብደኛል፡፡ ምንም እንኳን ፀሀፊዋ ይዘውት የተነሱት «የሻገተ አስተሳሰብ» ቢሆንም አመለካከታቸውን በነፃነት መግለፅ የቻሉት በዛሬዋ ኢትዮጵያ ስለመሆኑ ለመናገር ምነው ድፍረቱን አጡ?

ገለልተኛ የምርጫ ቦርድ፣ በራሱ የሚተማመን ሕግ አውጪ፣ ለሕግ ተገዥ የሆነ ሕግ አስፈፃሚ፣ ነፃ የዳኝነት አካል፣ ጠንካራ ተቃዋሚ ፓርቲ፣ እውነተኛና ኃላፊነት የሚሰማው ነፃ ፕሬስ፣ ንቁና የኅብረተሰቡን ተጨባጭ ችግር የሚያስተጋባ ሲቪል ማኅበረሰብ መልካም አስተዳደር እውን የሚሆኑበት ተቋማዊ ዘዴዎችና አሰራሮችን

ያቀፈ ስለመሆኑ የእንባ ጠባቂ ተቋሙ ያሰራጨው ጽሁፍ ያስረዳል። እናስ ፀሀፊዎ በዚህ ዙሪያ ደግሞ ምን ሊነግሩን ምን ሊሉን ይሆን? አብረን እንመልከት።

«የመልካም አስተዳደር መገለጫዎች የሆኑት እነዚህ ሁኔታዎች ባልተሟሉበት አግባብ በኢትዮጵያ መልካም አስተዳደር አለ ለማለት አይቻልም» ብለው ፀሀፊዎ በድፍረት ይደመድማሉ።

ስለምርጫ ቦርድ የገለልተኝነት ጥያቄ፣ ሲቪል ማኅበራት ተልዕኳቸውን እንዳይወጡ ገዥው ፓርቲ በፖለቲካ መሣሪያነት እየተጠቀመባቸው ነው በማለት አስረጂ ናቸው ያሏቸውን አውራምባ ታይምስ እና ጎግል ጋዜጦችን በዋቢነት ይጠቅሳሉ ፀሀፊዎ - እጅጉን ይገርማሉ።

ገዢው ፓርቲ በነፃው ፕሬስ ላይ ባሳረፈበት ተደጋጋሚና ጠንካራ ጠጫ መዳከሙን የሚገልፁት እኚህ ፀሀፊ ዋቢ የሚያደርጓቸው እነማንን ይሆን? ራሳቸው ግራ ተጋብተው አንባቢን መልሰው ግራ ያጋባሉ። አስረጂዎችዎ እነማን ይሆን ተብለው ሲጠየቁ በዋቢነት የሚጠቅሷቸው ተዳክመው ጠፍተዋል ብለው የሚሏቸውን የግሉን ፕሬስ ውጤቶችን ነው። ጥቂት እውነታን እንኳን ለመቀበል ከራሳቸው ጋር የሚሞግቱ ፀሀፊ።

ፀሀፊዎ በዚህም ብቻ አያበቁ። አንዴ ታዝቤያቸው የለ! እናም ሌላ ነጥብ ላክል። በእሥር ላይ በሚገኙት ወይዘሪት ብርቱኳን ሚደቅሳ የሕግ ጥሰት ተፈፅሞባቸዋልና መንግሥት ጣልቃ ይግባ ዓይነት ተማዕዕኖ አይሉት ከሕግ ልዕልና ጋር መጋፋት - ቅጡ ያልታወቀ ጉዳይ።

ለመሆኑ በፍርድ ቤት በተያዘ ጉዳይ ላይ አስፈፃሚው የመንግሥት አካል ጣልቃ እንዲገባ መሞገት «እንዲህ አልኩኝ» ለማለት ካልሆነ በቀር ምን ለመፈየድ፣ ጤነኝነትስ ይሆን? የህግ የበላይነት በሚከበርበት አገር እንዲህ ዓይነቱ የልጅ ጨዋታ የሚሰራ መስሎ አይሰማኝም።

አንዱን ወገን ለማስደሰት ሌላውን ወገን ቅር ለማሰናኘት እንደ አየሩ ሁኔታ እየታየ የሚለዋወጥ ሕግ በዛሬዋ ኢትዮጵያ ሥፍራ እንደሌላቸው መገንዘቡ ተገቢ ይመስለኛል። ከሁሉም በላይ ደግሞ «ዜጎች በሕግ ፊት እኩል ናቸው» የሚለውን ብናሰምርበት ፈቃዴ ነው።

ኢትዮጵያ ለተያያዘችው የመልካም አስተዳደር ግንባታ ቁልፍ ሚና ይጫወታሉ ተብለው ከሚገመቱት ገለልተኛ አካላት አንዱ የሆነው የእንባ ጠባቂ ተቋም «ኢትዮጵያን እንባዋን የሚያብስላት ሳይሆን የሚያላቅሳት ነው» ይሉናል ፀሀፊዋ - ሚርት። ሌላው... ሌላው ቢቀር የተቋሙን መቋቋም በራሱ በበጎ ተግባርነቱ ለመጥቀስ ምነው ድፍረቱን አጡ?

ፀሀፊዋ ተረትና ምሳሌዎችን አብዝተው ይጠቀማሉና እኔም ተጋብቶብኝ ነው መሰል «መርፌ ሲለግም ቅቤ አይወጋም» ሌላ ላክል «አውቆ የተኛን ቢቀሰቅሱት አይሰማም» የሚለውን ልመርጥላቸው ወደድኩ።

ፀሀፊዋ መልካም መልካሙ አይታያቸውም አሊያም ሊያዩ አይፈቅዱም። ይልቁን ስለ መዓት መምጣትን ማውራት፤ ስለቸነፊር፤ ስለውኃ መጥለቅለቅ፤ ስለመሬት መንቀጥቀጥ ዓይነት ማላዘንን ምርጫቸው ያደረጉ ይመስለኛል።

ምነዋ ስለ እውነት ለመናገር አንደበታቸው ይያያዛል? ምነዋ ስለ ሀቅ ለመዘገብ ብዕራቸው ይደመድማል? ምነዋ እውነቱን ከሀሰት፣ ሜዳውን ከገደል፣ ብርሀኑን ከጨለማ፣ ባህሩን ከምንጭ ለመለየት ይሳናቸዋል? አምላክ ልቦናቸውን ይከፍትላቸው ዘንድ ቢፀለይላቸው መረጥኩ።

ክፉ አመል ሆኖብን እንዲያው ጥሎብን ምነዋ ደግ ደጉ፤ መልካም መልካሙ አልታየን አለሳ? በሽጋ ተግባራት ላይ ጥላሽት መቀባት፤ መልካም ሥራዎችን ማጥላላት ስለምን? ጥሩ ሥራዎችን እያሞካሽን፣ ድክመቶች እንዲታረሙ እየጠቋቋምን ከድህነት ለመውጣት ለምትታትረው አገራችን ሂደቱ እንዲጎለብት

አንድ ብሎኬት ብናቀብል እንዴት ስጋ በሆነ። ይህን ማድረግ ቢሳነን እንኳ ከጭፍን ጥላቻ አምላክ ቢጠብቀን ፀሎቴ ነው። መልካም።